

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de burgemeester van Groningen
Postbus 30026
9700 RM GRONINGEN

GEMEENTE GRONINGEN	
Pag.no.: 7651063	Routing: Di
ingek. 02 SEP. 2019	B42
Dossiernr.	
Archief	

Kopie -> BGM

Directie Democratie en Bestuur

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
Reinier Fleurke
T 06-46825962
reinier.fleurke@minbzk.nl

Kenmerk
2019-0000445915

Uw kenmerk
7466481

Datum

Betreft Uw brief over stemmen zonder stempas

Geachte heer Den Oudsten,

Hierbij reageer ik op uw brief van 10 april jl. over een motie van de Groningse raad over stemmen zonder stempas. De motie vraagt u om bij mij na te gaan of Groningen bij de Tweede Kamerverkiezing in 2021 in een of meer stemlokalen kan experimenteren met stemmen zonder stempas. Aanvullend vraagt u of kiezers die op de verkiezingsdag ontdekken dat hun stempas zoek is, een mogelijkheid kunnen krijgen om toch te stemmen.

Ik ben het eens met de overweging in de motie dat het onwenselijk is als meer dan de helft van de kiesgerechtigden niet gaat stemmen (zoals in de gemeente Groningen bij de herindelingsverkiezingen in november vorig jaar). Ik ben dan ook blij dat de opkomst bij de provinciale statenverkiezingen in maart jl., ook in Groningen, ruim boven de 50% is uitgekomen, en dat de opkomst bij de Europees Parlementsverkiezing in mei jl., ook in Groningen, de hoogste was sinds 30 jaar.

Stemmen zonder stempas

De Kieswet schrijft voor dat het stembureau de stempas van de kiezer inneemt. Dit voorkomt dat de kiezer elders opnieuw kan stemmen. Om stemmen zonder stempas mogelijk te maken, zijn er waarborgen nodig die dubbel stemmen voorkomen. Daarvoor zie ik globaal twee opties:

- 1) terug naar de situatie van vóór 2010, toen de kiezer moest stemmen in één specifiek door de gemeente aangewezen stemlokaal dichtbij het woonadres van de kiezer;
- 2) invoeren van een online raadpleegbaar kiezersregister, dat op de verkiezingsdag continu door het stembureau moet zijn te raadplegen, en waarin het stembureau bijhoudt dat de kiezer heeft gestemd.

Sinds 2010 regelt de wet dat de kiezer kan stemmen in elk willekeurig stemlokaal in de gemeente. Dat heeft het stemmen voor de kiezers makkelijker en toegankelijker gemaakt. Ik ben daarom geen voorstander van optie 1.

Als er geen stempas meer zou zijn om in te nemen, zouden de stembureaus centraal moeten bijhouden dat de kiezer heeft gestemd. Ook van zo'n online raadpleegbaar kiezersregister (optie 2) ben ik geen voorstander. Het zou het stemproces een stuk complexer maken, en kwetsbaarder voor digitale dreigingen.

Ik heb daarom geen voornemens voor wetgeving die experimenten mogelijk maakt met stemmen zonder een stempas.

Mogelijkheden met (vervangende) stempas

Kiezers die op de verkiezingsdag constateren dat zij hun stempas kwijt zijn, kunnen helaas niet meer stemmen. De wet maakt het aanvragen van een vervangende stempas mogelijk tot de dag vóór de stemming om 12.00 uur. De gemeente neemt daarna het volgnummer van de oorspronkelijke stempas op in het register van ongeldige stempassen. Dat register wordt vervolgens verspreid over alle stemlokalen, zodat de stembureauleden de volgende dag kunnen controleren of de stempas van de kiezer geldig is.

Ik zie wel enkele andere mogelijkheden.

De gemeente zou burgers de mogelijkheid kunnen bieden om zich aan te melden voor een bericht via bijvoorbeeld sms of een andere berichtendienst, dat hen erop attent maakt dat de stempas is verstuurd, en eventueel een nieuw bericht kort vóór of op de ochtend van de verkiezingsdag, dat hen aan de stemming herinnert. De verkiezingscampagne van de Rijksoverheid attendeert kiezers in radio- en TV-spots ook op het belang van de stempas. Gemeenten kunnen daaraan ook zelf bijdragen, bijvoorbeeld door een opvallende envelop te gebruiken voor het versturen van de stempas, wat het risico kan verkleinen dat de post ongelezen wordt weggegooid.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

